

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 14 października 2019 r.

DP.I.02202.394.2019

Dot. DDR-VIII-0210.1.2019/KS

Pan

Marek Niedużak

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 13 września 2019 r., znak: DDR-VIII-0210.1.2019/KS dotyczące dokumentu pn. „Zielona księga. Fundacja rodzinna” uprzejmie informuję, iż do przedmiotowego dokumentu zgłaszam poniższe uwagi.

Odnosząc się do zawartych w dokumencie pn. „Zielona księga. Fundacja rodzinna” pytań do konsultacji, pragnę przedstawić poniższe stanowisko.

Przytoczona przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii argumentacja, podkreślająca potrzebę wspierania wielopokoleniowej sukcesji przedsiębiorstw rodzinnych, która powinna sprzyjać akumulacji kapitału i jednocześnie zapewniać środki na pokrycie bieżących potrzeb członków rodziny, uzasadnia potrzebę ustanowienia instytucji fundacji rodzinnej. Z uwagi na zasadniczo odmienny charakter fundacji rodzinnej od instytucji fundacji określonej przepisami ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1491), wydaje się że najwłaściwszym rozwiązaniem jest uregulowanie tych kwestii w odrębnej ustawie. Zgodnie bowiem z art. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach - fundacja może być ustanowiona dla realizacji zgodnych z podstawowymi interesami Rzeczypospolitej Polskiej celów społecznie lub gospodarczo użytecznych, w szczególności takich, jak: ochrona zdrowia, rozwój gospodarki i nauki, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, opieka i pomoc społeczna, ochrona środowiska oraz opieka nad zabytkami. Katalog dopuszczalnych celów, jakie mogłaby realizować fundacja rodzinna, powinien mieć charakter otwarty, z zastrzeżeniem zgodności tych celów z obowiązującym prawem.

Odnosząc się do możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez fundację rodzinną, to mając na uwadze rozwiązania obowiązujące w innych państwach oraz doświadczenia wynikające ze sprawowanego nadzoru nad działalnością fundacji, dla których Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest organem nadzoru, pragnę przekazać swoje wątpliwości co do zasadności wprowadzenia takiego rozwiązania. Wydaje się, iż możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez fundację rodzinną jest rozwiązaniem związanym ze zbyt dużym ryzykiem gospodarczym, co może ograniczyć trwałość takiej fundacji, a zatem jest sprzeczne z zakładanym celem istnienia fundacji rodzinnej.

Zasadnym wydaje się określenie minimalnej wielkości funduszu założycielskiego, tak by majątek fundacji był na tyle znaczny, aby zapewnić realizację celu fundacji przez długi czas. Beneficjent fundacji rodzinnej powinien mieć możliwość zasiadania w organie zarządzającym tej fundacji.

W kwestii opodatkowania wydaje się, że rozważyć można rozwiązanie niemieckie, gdzie brak jest przywilejów podatkowych i darowizna dokonana przez fundację rodzinną na rzecz beneficjentów w zależności od stopnia pokrewieństwa z fundatorem podlega opodatkowaniu na zasadach ogólnych. Beneficjenci traktowani są jak osoby trzecie, obowiązane do zapłaty podatku według najwyższej stawki podatkowej lub – w naszym przypadku – według przyjętej skali podatkowej.

W fundacji rodzinnej powinien także funkcjonować organ odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną organizacji, ponadto powinna ona podlegać nadzorowi zewnętrznemu, w tym także kontroli sądowej.

Jednocześnie pragnę zauważyć, iż wypracowywane w omawianym obszarze przepisy prawne nie mogą zawierać rozwiązań mogących stanowić źródło ograniczenia danin publicznych, w szczególności w odniesieniu do składek na ubezpieczenia społeczne.

Należy zauważyć, iż na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych nowa instytucja rodzi pewne pytania i wątpliwości. W związku z tym, odnosząc się do zaproponowanych rozwiązań, pragnę przedstawić uwagi i propozycje oraz wskazać na prawdopodobne zagrożenia na płaszczyźnie ubezpieczeń społecznych:

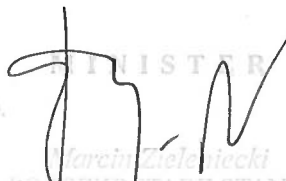
1. Proponuję przeprowadzić badania ilościowe dotyczące skali zainteresowania nowym rozwiązaniem, zwłaszcza w kwestii formy oskładkowania.
2. Należy zastanowić się nad zapewnieniem zabezpieczenia społecznego dla osób fizycznych pełniących funkcje zarządcze albo nadzorcze w organach fundacji rodzinnej (projekt przewiduje jednoosobowe organy). Proponuję ustalić jedną formę ubezpieczenia społecznego: obowiązkową albo dobrowolną, w tym w zakresie ubezpieczenia chorobowego.

3. Należy określić z jakiego tytułu osoby fizyczne pełniące funkcje w organach tej fundacji będą podlegać ubezpieczeniom społecznym.
4. Czy w związku z tym, że przewiduje się jednoosobowy skład organu zarządzającego fundacją rodzinną w osobie menedżera - tytułem do ubezpieczeń społecznych stanie się kontrakt menadżerski, czy też pozarolnicza działalność gospodarcza takiej osoby.
5. Czy przewiduje się sytuację, w której osoby fizyczne zarządzające albo sprawujące funkcje nadzorcze, będą pełnić te funkcje nieodpłatnie, w drodze powołania do organów fundacji rodzinnej na podstawie stosunku organizacyjnego?
6. Pozostaje także przewidzieć rozwiązanie prawne sytuacji, w której brak jest obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym osób pełniących funkcje członka zarządu osób prawnych, powołanych do organów na podstawie stosunku organizacyjnego oraz członków rad nadzorczych bez wynagrodzenia z tytułu pełnienia tej funkcji.
7. Zasady obliczania i odprowadzania, kontroli prawidłowości i rzetelności składek na ubezpieczenia społeczne należy odnieść do już obowiązujących uregulowań prawnych w tym zakresie, natomiast sam obowiązek wypełniania powinien spoczywać na płatniku składek. W takim wypadku niezbędnym stałoby się zdefiniowanie i nadanie w ustawie systemowej statusu płatnika składek dla fundacji rodzinnej.
8. W myśl propozycji zielonej księgi, fundacja rodzinna uzyska osobowość prawną z chwilą wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. W związku z tym rodzi się problem zgłoszenia osób fizycznych wchodzących w skład zarządu albo rady do ubezpieczeń społecznych. Czy takiego zgłoszenia miałyby dokonywać sąd rejestrowy? Czy osoby fizyczne wchodzące w skład organów fundacji same dokonywałyby go? Czy w końcu założyciel fundacji miałby taki obowiązek?
9. Istotnym jest aby została wyjaśniona sytuacja, gdy przedsiębiorstwo przejmowane jest przez fundację rodzinną – jaka jest wtedy relacja pomiędzy tymi podmiotami, odpowiedzialność za długi, kto jest prowadzącym to przedsiębiorstwo.
10. Wprowadzając fundację rodzinną trzeba mieć na względzie, aby nowy podmiot nie służył do unikania odpowiedzialności za zobowiązania publicznoprawne. Obecnie obowiązujące przepisy pozwalają orzec o odpowiedzialności spadkobierców (ordynacja podatkowa).

Podsumowując pragnę podkreślić, iż rezultaty jakie może spowodować powołanie fundacji rodzinnej nie mogą prowadzić do unikania realizacji obowiązków przez płatników

składek wynikających z ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.). Konstrukcja prawna fundacji rodzinnej powinna zawierać rozwiązanie zobowiązujące do odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne, jasno określony podmiot będący płatnikiem składek oraz wskazanie jakie tytuły ubezpieczeń społecznych stanowią podstawę do objęcia ubezpieczeniami w fundacji rodzinnej. Należy także ująć kompleksowo kwestię odpowiedzialności za zobowiązania fundacji rodzinnej w kontekście ubezpieczeń społecznych.

Z wypracowań pracownika

z up.
Marcin Zieleniecki
PODSEKRETARZ STANU